

10. roč. – 5/2000

Cena 5 Kč

Hukvaldský

V tomto čísle si můžete
přečíst o pečovatelském domě,
informace z obecního úřadu,
o našich žácích v Polsku a Chorvatsku,
o zajímavé události v roce 1935, o dechovkách v okolních obcích, jak skončila sezona na
Hukvaldech a mnoho zpráv z našeho mikroregionu

občasník

Obsah

SPRÁVA OBCE

Z 12. jednání obecního zastupitelstva dne 26. 9. 2000	3
Privítali jsme další občánky roku 2000 na Hukvaldech	5
Dům s pečovatelskou službou	6
Informace obecního úřadu	6
V neděli 12. listopadu půjdeme volit	6

JAK TO VIDÍM JÁ	7
------------------------	---

Čas dušičkový. Halloween	7
--------------------------	---

Z NAŠICH ŠKOL

Zájezd do Wisly	8
Chorvatské město Omiš — 8. 10. 2000	11
Výtvarné centrum při ZŠ L. Janáčka na Hukvaldech	11
Internet do škol	13

ZE ŽIVOTA FARNÍKŮ

Nový kostel	13
Změna	14
Oznámení	14

MINULOST A PŘÍTOMNOST NAŠÍ OBCE

Co nám prozradily kroniky a archivy	15
Co prozradil vojenský kufřík	17

KULTURA

Rozvoj dechových hudeb v povodí Ondřejnice	18
Leoš Janáček a Jan Sobotík	20
Skončila sezona na hradě Hukvaldy	22
Pět let uplynulo od otevření nové obecní knihovny	22

VÍTE, ŽE

Naši jubilanti	23
Hukvaldské kalendárium	23

NAŠE RADY

Evropská unie a my	25
--------------------	----

INZERCE	27
----------------	----

NEPŘEHLÉDNĚTE	28
----------------------	----

Úvodem

Předposlední letošní číslo Hukvaldského občasníku dostáváte počátkem listopadu, proto jsme i my vzpomenuli památku zesnulých, která připadá na toto období. A co je to Halloween?

V kapitole správa obce vám přinášíme článek o jednání obecního zastupitelstva, o volbách do krajských zastupitelstev, informaci o domu s pečovatelskou službou. V rubrice Minulost a přítomnost naší obce pokračování seriálu Co nám prozradily archivy a kroniky. V rubrice Ze života farníků jsme vám přinesli článek o dokončení opravy rychaltického kostela a také zprávu o instalaci nového administrátora na rychaltické faře. Redakci potěšil příslib pana faráře přispívat do Hukvaldského občasníku.

Dále si budete moci přečíst, co nového v naší škole, kde byly naše děti. Pokračuje v uvádění článků o Evropské unii a jiné zajímavosti.

Redakce

Správa obce

Z 12. jednání obecního zastupitelstva dne 26. září 2000

Jednání bylo svoláno na 26. září do klubovny klubu důchodců na 17. hodinu.

Kontrolu usnesení provedl p. ing. Lubomír Brunclík s konstatováním, že uložené úkoly byly splněny. 13 hlasy bylo schváleno pověřit obecní radu, aby vybrala ze dvou nabídek na vypracování studie „Obnova koupaliště“, byla navržena varianta majetkoprávního vypořádání pozemků mezi Obcí Hukvaldy a pí Bohumilou Žáčkovou, změna organizačního řádu bude na základě rozhodnutí obecní rady provedena až v souladu s novým zákonem o obcích, který bude v platnosti po volbách do krajských zastupitelstev 12. 11. 2000. Pan Jaroslav Petr vnesl návrh na zrušení usnesení z 10. a 11. zasedání obecního zastupitelstva, dle jeho názoru došlo k porušení zákona o obcích, neboť audit hospodaření obce nemá být schvalován, ale pouze vzat na vědomí. Jeho připomínka bude prověřena a na příštím jednání obecního zastupitelstva bude podáno vysvětlení.

Prodeje pozemků – v tomto bodě byla

schválena směnná smlouva mezi Obcí Hukvaldy a p. Bohumilou Žáčkovou, jedná se o pozemky pod komunikací na Horním Sklenově. Paní Žáčková smění 231 m² za 71 m² obecních. Rozdíl bude vykoupěn obcí za cenu 15 Kč za m² (14:0:1). Dále bylo 15 hlasy schváleno přijetí pozemků parc. č. 709 na k. ú. Rychaltice od Pozemkového fondu bezúplatným převodem. O nabídce p. Junga, pí Dědkové a pí Jankové na směnu pozemků bude jednáno na příštím zasedání obecního zastupitelstva.

Žádosti občanů — po krátké debatě bylo schváleno rozšíření restaurace „Ú Námořníka“ na Hukvaldech, provozatel Petr Eliáš ml. a to tak, že Obec Hukvaldy pronajme 113 m² hukvaldského dvora za cenu 350 Kč za m² na dobu 21 let. Nájemce p. Eliáš provede stavební úpravy, které zhodnotí obecní majetek v částce 840 tis. Kč. Dále byla projednána žádost pana Zdeňka Giňovského o odkoupení bývalé prádelny v Dolním Sklenově. Vzhledem k tomu, že v současné době objekt slouží jako zařízení staveniště pro DPS, může být pouze zčásti pronajat. 15 hlasy byl schválen záměr pronajmu zmíněné budovy.

Prodej akcií České spořitelny, a. s. — nabídka firmy Prospero Invest z Havířova na odkup těchto akcií za cenu min. 100 Kč/ks (Obec vlastní 1500 ks) byla zamítnuta 15 hlasy. Rozpočtové změny č. 1/2000 — byly po obsáhlé debatě schvá-

leny 15 hlasy s těmito úpravami: z rozpočtu budou vypuštěny částky na projekt chodníku, DPS + zbytek rezervy. Tyto prostředky budou převedeny na opravu místní komunikace na Horním Sklenově. U akce na Horním Sklenově — došlo k navýšení na částku 1326 tis. Kč. Obecní zastupitelstvo 15 hlasy přijalo dotaci ve výši 200 tis. Kč z Programu obnovy venkova na úpravu veřejného prostanství na Horním Sklenově.

Vyhodnocení připomínek ke změnám územního plánu — okresní úřad oslovil dotčené orgány ke změnám územního plánu a z jejich vyjádření vyplývá, že zásadní nesouhlas je pouze u změny území v Rychalticích u křižovatky Hájov–Kateřinice, kde referát životního prostředí OkÚ ve Frýdku–Místku nesouhlasí s výstavbou čerpací stanice z důvodu narušení rázu krajiny. Vyhodnocení připomínek bylo po krátké debatě schváleno v předloženém znění 14:0:1.

Hodnocení činnosti vedení obce a činnosti obecního úřadu — rekapitulace poloviny volebního období, diskuse, změny, úpravy. V úvodu hovořil ing. Žáček, je původcem toho, že se tento bod vyskytl na programu jednání. Ve své rekapitulaci kritizuje nepřipravenost projektů na akce v II. polovině volebního období. Pan starosta ve svém hodnotícím projevu kritizoval práci paní místostarostky a poukázal na závažné nedostatky, zejména pak týkající se řízení obecní skladky, vedení obecní televize, péče o životní prostředí z hlediska kontroly dodržování obecně závazných vyhlášek apod. a apeloval na členy obecního zastupitelstva, aby si uvědomili vážnost situace a svůj díl zodpovědnosti. Na projev pana starosty reagovala paní místostarostka: dle jejího názoru je bilancování půlky volebního období před koncem roku úsměvné, vzpomněla na začátky ve své funkci, stěžovala si na neustálé osočování její osoby, argumentovala tím, jak šetří obci peníze. K tomuto hovořil pan Sasín, který vyzvedl úspory na provozování informačního centra. Paní Mizerová vyslovila názor, že změny ve vedení obce nevedly ku prospěchu obce. Pan RNDr. Maťa hovořil o jedná-

ních obecní rady a paní místostarostce vytkl rychlou proměnlivost jejich názorů, např. bylo rozhodnuto o umístění informačního centra v budově č. p. 5 a za 2 měsíce paní místostarostka rozhodnutí zcela změnila, kritizoval chyby v přípravách materiálů k jednání obecní rady (předkládání již schválené smlouvy, nepodstatných nabídek dealerů apod.). Po rozsáhlé debatě pan starosta navrhl odvolání pí Michnové z funkce místostarostky. Tajné hlasování nebylo schváleno, bylo proto hlasováno veřejně s výsledkem 5:7:3, pí Michnová ve funkci zůstala. Nato ihned reagovala paní místostarostka, která vzhledem k tomu, že vůči panu starostovi cítí značnou nedůvěru, navrhla jeho odvolání. Výsledek hlasování 3:6:6.

Pan ing. Žáček se vrací k plnění Plánu rozvoje obce. Konkrétně má obavu o akci na Horním Sklenově, DPS se nestaví, o akci stavba chodníku v Dolním Sklenově má velké obavy. Po rozsáhlé debatě, ve které se hovořilo zejména o tom, po které straně by měl být chodník veden, nakonec bylo rozhodnuto o variantě vpravo (kolem p. Hynečka, Vondry) 8:2:5.

Různé — v tomto bodě byla schválena smlouva mezi TV Klimkovice a Sdružením obecních televizí 9:0:6, záměr prodat plynárenské síť, které jsou v majetku obce 13:0:2, byly projednány informace o návrhu reformy veřejné správy, a o volbách do krajských zastupitelstev. Pan starosta pozval všechny zájemce na exkurzi na stavbu sálu v základní škole na den 28. 9. 2000.

V diskusi vystoupil pan Jaroslav Petr s dotazem na uzavření smlouvy s Fondem Janáčkovy Hukvaldy na pronájem rodné školy L. Janáčka — bude připraveno do příštího jednání obecního zastupitelstva. Dále vystoupili občané — pan RNDr. Lačňák s kritikou práce některých členů obecního zastupitelstva, pan Mgr. Jílek s kritikou Hukvaldského občasníku, týkající se neuveřejnění příspěvku pana Karla Žáka. Po delší polemice bylo výsledkem hlasování 14:0:1 přijato usnesení a jednání bylo ukončeno.

Marta Sobotíková, zapsavatelka

Přivítali jsme další občánky roku 2000 na Hukvaldech

Vítání občánků se v naší obci opět pomalu stává tradicí. Soudím podle toho, že pozvaní rodiče přicházejí na tuto slavnostní událost rádi a v hojném počtu spolu se svými blízkými.

Podzimní vítání se konalo za krásného počasí v sobotu 14. října a z jedenácti pozvaných se akce zúčastnilo devět dětí — pět chlapců a čtyři dívky.

A nyní Vám naše nové spoluobčánky představím: Adam Dryák, Ondřej Giňovský, Tadeáš Matula, Michaela Matulová, Michaela Mužná, Dominik Mužný, Patrik Rašík, Jana Reková, Dalibor Rojíček, Nela Sedlaříková, Tereza Žiškova.

O slavnostní atmosféru celé akce se už tradičně postaraly žákyně ZŠ Leoše Janáčka Hukvaldy Markéta Giňovská a Veronika Sládková a z MŠ Hukvaldy Zuzanka Kološová a Janička Bujnošková za hudebního doprovodu pana Luboše Piskoře.

Mladé rodinky si na památku odnesly malou pozornost, kytičku a pamětní list s malbou našeho rodáka Antonína Kročí.

I přes „drobnou“ technickou závadu v podobě výpadku elektrického proudu, se podařilo při svíčkách celou akci zaznamenat na videozáznam. No a na závěr se konalo velké fotografování.

Vzhledem k tomu, že se od srpna objevily opět „přírůstky“ spoluobčánků, těšíme se na podobné vítání začátkem jara.

Za tým organizátorů

Bronislava Hyklová

Dům s pečovatelskou službou

Od vydání posledního periodika Hukvaldského občasníku došlo ve věci naší DPS k těmto změnám: Pověřené ministerstvo pro místní rozvoj v Praze zařadilo žádost obce Hukvaldy o zahájení výstavby DPS v naší obci k realizaci v roce 2001 za předpokladu, že bude schválen státní rozpočet ještě v roce 2000. To je zcela nový posun. Naše obce však má velkou šanci získat potřebné finanční prostředky ještě do konce letošního roku z jiného bytového programu, jak mi bylo sděleno na oddělení sekce bytové politiky. Informace, které od senátorů z Prahy získávám, jsou více než slibné, ale se nesmí zakříknout. Těší mne, že betonový skelet, který nepůsobí vábně v centru obce, již není v Praze zcela neznámý, neboť foto-

dokumentace, kterou jsem na MMR doručila, byla více než usvědčující o chátrajícím objektu. Tu největší práci však odvádějí senátoři, poslanci, okresní úřad, většina zastupitelů, kteří od začátku byli této věci nápomocni. Různá jednání, ať už v Praze nebo zde na patričních úřadech mě však nepřesvědčily o důležitosti pouze jedné schůzky, jak pan starosta prezentoval na jednání OZ. Jistě to byla schůzka s významnými osobnostmi, avšak takových jednání na různých úrovních je nutno vykonat mnoho.

Co říci závěrem? Ať již v letošním roce nebo příštím roce budeme opět po mnoha letech zahajovat nedokončenou stavbu, důležité je, že poctivost v jednání pomohla dobré věci. Zejména však je potěšující skutečnost pro naše starší spoluobčany, že nemusí ztráct naději na svůj nový penzion.

Jaroslava Michnová, místostarostka

Informace obecního úřadu

Oznámení

Obec Hukvaldy nabízí našim občanům možnost zakoupení již nepotřebného inventáře určeného k prodeji. Prodej se uskuteční v bývalé mateřské škole na Hukvaldech. Termín bude včas upřesněn na nástěnkách v obchodech, v televizi. Nabídka se týká stolů, židlí, psacích strojů, koberců apod.

Upozornění!

Svoz listí a shrabků ze zahrad se uskuteční v termínu 8. listopadu 2000. Na viditelné místo přiložte žeton, bez žetonu nebude odvoz shrabků proveden. Odvoz listí si můžete nahlásit na OÚ Hukvaldy — 69 92 13 — paní Rekové.

Svoz nebezpečného odpadu bude dne 10. listopadu na sběrných místech jako v loňském roce. Bude upřesněno.

Jaroslava Michnová, místostarostka

V neděli 12. listopadu půjdeme volit

Budou to volby do krajského zastupitelstva. Volby do senátu, které budou někde probíhat současně, se naší obce netýkají, protože naše senátorka, paní Věra Vašínková z Palkovic byla zvolena v roce 1996 na šestileté volební období.

Volby do krajského zastupitelstva se uskuteční poprvé. Dnem jejich konání vstupuje v platnost zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, kterým je pravomoc krajů vymezena. Podle tohoto zákona také vznikají orgány kraje — krajská zastupitelstva, rady. Kraj navenek zastupuje hejtman. Hejtmana a zástupce hejtmana volí ze svých členů na svém ustavujícím zasedání krajské zastupitelstvo. Kraji náleží právo na samosprávu svého území, pečuje o jeho všestranný rozvoj a o potřeb-

by občanů v něm žijících. Při plnění úkolů chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Kraje budou rozhodovat například o dopravní obslužnosti, o poskytování dotací obcím z rozpočtu kraje, bude jim příslušet právo zřízovat a rušit příspěvkové organizace, zakládat obchodní společnosti nebo účastnit se v obchodních společnostech atd. Mají vlastní majetek, s nímž hospodaří za podmínek stanovených tímto zákonem nebo jinými právními předpisy.

Do krajských zastupitelstev delegují své kandidáty jednotlivé politické strany, politická seskupení a jejich koalice. Pro ostravský kraj se o mandáty uchází 15 volebních stran. Krajské zastupitelstvo ostravského kraje bude 65členné.

V naší obci budou opět dva volební okrsky — č. 1 na Hukvaldech současně pro Horní Sklenov a trvale obydlené chaty, č. 2 v Rychalticích také pro občany Dolní Sklenova. Starosta nejpozději 15 dnů před volbami zveřejní oznámení o jejich konání s uvedením místa a doby jejich trvání a upozorněním na povinnost prokázat svou totožnost a občanství. Jako u každých voleb zajistí obecní úřad distribuci hlasovacích lístků. Proto si zkontrolujte své poštovní schránky — hlasovací lístky nebudou doručovány oproti podpisu. Pokud by se stalo, a vy jste potřebný počet souborů hlasovacích lístků pro členy vaší domácnosti neobdrželi, v žádném případě se nedomnívejte, že se jedná o schválnost a vůbec to není důvod nejít k volbám. Hlasovací lístky si můžete vyzvednout buď ještě před volbami na obecním úřadě nebo je obdržíte ve volební místnosti. Volební místnosti, které jsou na Hukvaldech v rodné škole Leoše Janáčka a v Rychalticích v hasičské zbrojnici se otevrou v neděli 12. listopadu v 8 ráno a hlasovat bude možno až do 22 hodin, kdy se volební místnosti uzavřou a volební komise přikročí ke sčítání hlasů. Hlasování bude tajné. Volič si vybere jednu volební stranu a může využít

práva udělit preferenční hlas nejvýše čtyřem kandidátům, a to zakroužkováním jeho pořadového čísla. Hlasovací lístek vloží do úřední obálky, kterou obdrží od volební komise a vhodí do volební schránky.

Jedním z důležitých práv, které krajským zastupitelstvům zaručuje zákon o krajích, je právo předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně a předkládat návrhy Ústavnímu soudu na zrušení právních předpisů. Proto bychom měli k volbám jít a své zástupce si zvolit.

Karla Klečková

Jak to vidím já

Čas dušičkový. Halloween

Řekne-li se u nás „dušičky“, je tím myšleno období kolem 1. a 2. listopadu — svátků všech svatých a památky zesnulých. Snad každý, komu to jeho zdraví dovolí, zajde na hřbitov, zavzpomínat, přidat modlitbu, rozsvítit svíčku, položit kytičky, věnec či jen věneček, prostě něčím hrob svých blízkých nebo známých ozdobit. Někomu již čas pomohl vyrovnat se se zármutkem nad ztrátou milované osoby a zbude nostalgie, někdo bohužel stojí před hrobem téměř čerstvým. Když je hezky, mnozí se projdou celým hřbitovem, nezřídká se potkají s někým, koho třeba naposledy viděli vloni o tom čase, protože bydlí daleko a možná přijede do rodiště jen jednou za rok — na „dušičky“. Pěkné počasí dovolí stovkám rozsvícených svíček jasně hořet, což je zvláště večer působí, jindy musíme při jejich zažehávání bojovat s větrem nebo deštěm, nepomohou ani skleněná stínítka. Stává se, že květiny zničí mráz.

Tradice slavení památky zesnulých zdoobením hrobů, rozsvěcováním svíček, pobožnostmi sahá hluboko do minulosti. Nepátrala jsem, kdy a jak vznikla. Jako dítě jsem chodila na hřbitov o „dušič-

kách“ s rodiči, po letech s manželem a svými dětmi, které tento zvyk převzaly od nás, stejně jako my i generace před námi od svých předků.

V době, kdy se u nás vzpomíná na zemřelé a chodí ke hrobům, slaví se v Anglii a Americe Halloween. Co to Halloween vlastně je? Naše redakce požádala o spolupráci naši školu a paní ředitelka Lévovala pro náš Občasník poskytla článek, který přeložila z časopisu R+R, který škola používá pro výuku a my vám ho přinášíme, a to vůbec ne jako srovnání „s dušičkami“.

Večer a noc 31. října se nazývá Halloween. Původ tohoto dne musíme hledat v historii Británie a Irska. Staré zvyky a tradice se změnily, ztratily svůj původní význam, ale byly vytvořeny zvyky a tradice nové.

Nyní v Británii a Americe je Halloween dobou, kdy se pořádají párty pro děti, které se stávají čarodějnicemi, duchy, vyrábějí svítilny z dýní, pak jdou od domu k domu a hrají „trick or treat“. Jestliže nedostanou „treat“, což jsou bonbony a sladkosti, hrají „trick“, což znamená, že třeba pomalují okna a dveře zubní pastou. Ale legrace Halloweenu nejsou pouze pro děti. Spousta dospělých, zvláště v některých částech Británie, dělají ohně, hořící hranice a v USA si oblékají různé kostýmy a vyrábějí svítilny z dýní.

Proč se dělají svítilny právě z dýní? Je to spojeno se starou tradicí. Přinesli ji irští imigranti, kteří přišli do Ameriky v roce 1840. V Irsku používali na výrobu svítilen tuřín, ale v Americe je začali vyrábět z větších dýní. Dýně je stará americká rostlina, jedna z nejvíce používaných, která byla známa v Americe už před tisíci lety.

Je velmi snadné vyrobit svítilnu z dýně. Dutá dýně se vyřeže jako obličej a uvnitř se umístí svíce. Někdy se též nazývá „jack-o-lantern“. Tyto atraktivní dýně zdobí okna, zahrady, obchody — dýně jsou prostě všude.

Vítejte Halloween — legrační čas dýní.

Karla Klečková

Z našich škol

Zájezd do Wisly

Dne 16. září se konaly Středoevropské kulturní dny. Dny, které jsou každý rok a pokaždé v jiném městě. Letos to bylo v Polsku, ve Wisle. Všechna spolupracující města zde představila své hudebníky a tanečníky, a ti měli možnost ukázat, co umí. Jak chorvatský Omiš, litevská Anykščiai, slovenská Krupina, český Nepomuk, místní Wisla, tak i my jsme se snažili ze všech sil.

Je ráno, osm hodin, a poslední opozdilci se pomalu loudají ke škole. Je to celkem kuriózní podívaná. Ten nese dva nástroje, ten tři. Autobusy se „dopávají“ posledními zavazadly (převážně trubkami, flétnami, klarineti.), „děcka“ jsou veselá a učitelé trochu nervózní: „Kde jsou ty mašle?“ „Máte ten lak?“ „Jak zapomněl?“ Není se co divit mít na starosti přes padesát všeho schopných dítek, to dá někdy zabrat. Ale nakonec se všichni nasoukají do autobusů a startuje se. Oba autobusy v pořádku přejedou přes českou část cesty až ke státním hranicím. Pro některé děti to byl velký zážitek: — Do autobusu vstupuje celník, u pasu opravdickou zbraň (!), s kamenným obličejem. „Co chce onen vetřelec?“ Pas, nebo život! No, nakonec to tak hororové nebylo, dokonce nám jeden milejší popřál hezkou cestu.

Od polské části hranice nás vrátili zpátky kvůli nezaplaceným poplatkům, ale vše se vyřeší a my jsme opět na cestě.

Když autobusy konečně dorazily na místo, čekalo nás milé uvítání v příjemném prostředí (za ne příliš příjemného počasí — občas poprchávalo a byla trochu zima). Za jevištěm jsme měli vyhrazeny místnosti na převlékání a přípravu projížďku městem. Jelikož nás byl vcelku úctyhodný počet, muselo se jet na dvakrát. První jela dechovka. Zkuste si představit, co se stane, když sedí v jednom vláčku muzikanti s nástroji a Honza Mareš. Ovšem, že se začalo hrát. Jelo se přes parčík — a my jsme hráli. Jelo se po hlavní ulici — a my jsme hráli. Vjelo se na

náměstí — a my jsme hráli. Bylo to jako živá reklama. Poté jel Lašánek a nakonec se všichni přemístili na náměstí, kde se opět hrálo. My a místní dechovka, střídali jsme se. Na jedné straně byl mladistvý fortel a elán, na straně druhé zkušenost. Byl to v celku zajímavý kontrast. (Ale my jsme byli stejně lepší!) A konečně krátce před polednem přišla řada na samotný program.

Lašánek vystupoval jako první, dechovka hned po něm. Diváků nebylo mnoho. V prvních lavicích seděli představitelé obcí, a ti tvořili asi 30% publika. Ale nám to nevadilo. Po takto stráveném vysilujícím dopoledni nás čekal posilující oběd. Dostali jsme maso, bramborovou kaši a zákusek. Odbyly se tyto pro nás nutné povinnosti, a všichni se rozprchli po městě. Každý měl u sebe alespoň padesátikorunu směněnou na zloté, a každý ji chtěl utratit. Někteří za sladkosti, jiní za různé upomínkové předměty. Ale zvláště

oblíbené byly automaty plné malých hraček, které skýtaly všelikeré možnosti využití (nebylo by české dítě, aby na leda co nepřišlo). A opět se začalo ozývat kručení v žaludcích. Máme hlad. Ale nic se neděje. Důkladní pořadatelé myslí na všechno. Byla pro nás nachystána i večeře. Párek, chleba, buchta a čaj. Po večeři se sbalily nástroje i dítka, a autobusy se pomalu ale jistě začaly přemísťovat směr Hukvaldy. Zpočátku vše běželo, jak mělo. První autobus dojel jak měl. S druhým to bylo horší. Zkrátka se něco porouchalo. Po několika zastávkách jsme přece jenom dorazili. S tříhodinovým zpožděním, unavení, ale spokojení

Pochvala patří pořadatelům, kteří se o nás pěkně starali a po dobu jednoho dne nás krmili. Učitelům, kteří se o nás také pěkně starali a krotili náš mladistvý temperament. A i sami sebe můžeme pochválit: Tož vcelku se nám to povedlo.

Tereza Lévová, Petr Návrat

Výstava prací žáků Základní školy v Omiši.

Předávání upomínkových předmětů gradonáčelníkovi Omiše.

Chorvatské město Omiš 4.–8. 10. 2000

Před dvěma lety, díky iniciativě nepomuckého starosty Josefa Michka, se spolupráce mezi obcí Hukvaldy, Nepomukem, slovenskou Krupinou, polskou Wislou a litevskou Anikščiai rozšířila o chorvatské město Omiš.

Omišský folklorní soubor se zúčastnil Středoevropského kulturního dne na Hukvaldech v loňském roce a jiný soubor letošních kulturních dnů ve Wisle. Představitelé Omiše připravili v době od 4. do 8. 10. 2000 setkání zástupců spřátelených měst a obcí v jejich domovině. Obecní rada schválila čtyřčlennou delegaci ve složení Petr Sobotík, Jiří Maťa, Jaroslav Petr a Alena Léвовá.

Na cestu jsme se vydali v noci ze středy na čtvrtek. Cestou jsme se zastavili na Plitvických jezerech. Všichni jsme byli smutní z pohledu na vypálené vesnice, pomníky, spálenou krajinu po loňských požárech a ze zjevné chudoby kraje. Člověk přemýšlí nad tím, zda byly vůbec možné takové krutosti na konci 20. století v Evropě, kousek od nás. Fanatismus je hrozný ve všech podobách.

Po příjezdu do Omiše jsme byli ubytováni v krásném penzionu s výhledem na moře. V pátek dopoledne jsme se zúčastnili setkání delegací na Městském úřadě a byli přijati starostou (gradonačelníkem) Omiše. Po oficialitách a diskusi nad fungováním státních správ a samospráv v jednotlivých státech, jsme navštívili základní a střední školu, kde proběhla diskuse nad rozdílností školských systémů. Žáci základní školy slavili svátek Poděkování za dary země. Na nádvoří měla každá třída naaranžovány plody země a výrobky z nich. Nakonec všemu požehnal pan farář. Žáci střední školy nám mimo jiné připravili ochutnávkou jimi připravených míchaných nápojů. Po skončení nás autobus s průvodkyní provedl po okolí Omiše. Večer byla připravena spo-

lečná večere s rybími specialitami, kde se diskutovalo nad rozšířením spolupráce i v jiných oblastech. V sobotu jsme si prohlédli město Split a okolí.

V neděli před odjezdem naše delegace navštívila autocamp Ivo pana Ivana Šaroliče, se kterým jsem měla již ze setkání v Nepomuku domluven pobyt našich dětí v Chorvatsku. Pobyt, o který je u dětí velký zájem, se uskuteční v době od 16. 6. do 23. 6. 2001. Prohlédli jsme si kuchyň, sociální zařízení, dojednali podmínky, cenu a v nedaleké restauraci domluvili uvaření jednoho teplého jídla denně. Rozloučili jsme se a zamířili k domovu. Pan starosta nás v nočních hodinách bezpečně přivezl na Hukvaldy.

Pobyt byl pro nás přínosem a získáním nových zkušeností. Žáci školy se do Chorvatska velmi těší. My dospělí budeme mít velkou zodpovědnost, ale děti budou mít jistě hodně zážitků a poznají jinou zemi, jinou kulturu. Stejně jako nad pobytem ve Wisle, v Nepomuku, tak i nad pobytem v Omiši, přebírají starostové takovou nepsanou záštitu. V případě potřeby víme na koho se obrátit a koho požádat o pomoc. Jenom doufám, že situace v oblasti bude klidná.

Mgr. Alena Léвовá, ředitelka školy

Výtvarné centrum při ZŠ Leoše Janáčka na Hukvaldech

Dne 9. října 2000 se v 15.30 hod. otevřely dveře pro všechny zájemce o výtvarné techniky, protože naše centrum zahájilo svou činnost. Jako první byla z nabízených činností vybrána technika malování na sklo a sádrové odlitky, také malování slupovacími barvami.

Zájem předčil naše očekávání. Z velikého počtu zájemců jsme měly upřímnou

radost, která nám dodala odvalu pro další pokračování našeho úsilí. Nabízíme proto všem, kteří ještě váhají, aby přišli mezi nás a vyzkoušeli si, čím mohou oni sami přispět třeba k výzdobě vlastního bytu, pracoviště a podobně.

Každý, kdo přišel a nepřinesl si třeba vlastní skleničku nebo sklíčko, si mohl vybrat z naší nabídky skel, skleněných kořenek, sádrových odlitků a barev a vše si zakoupit. Pak už jen stačilo posadit se, získat pevnou ruku a malovat. Jistě všechna dílka potěšila jak tvůrce tak jejich blízké, kterým se hlavně děti chlubily.

Na tomto místě bychom chtěly poděkovat našim dosavadním sponzorům, kteří přispěli finanční částkou nebo materiálem. Jsou to: pí I. Kornetová, pí M. Kornetová, pí B. Velartová, rodiny: Matulova, Rožnovská, Lančova, Holubova, Bujnošková, Kubošova, Koutná.

Zároveň děkujeme pí Waligorové, která pro nás zhotovila formy na sádrové odlitky a nadále přislíbila svou spolupráci.

A. Tomšejová, R. Kološová, K. Věřilová

Program Výtvarného centra do ledna 2001

- 9. 10. Malování na sklo a sádro, malování slupovacími barvami
- 16. 10. Práce s vlnitou lepenkou, ozdoby do květináčů, závěsy apod.
- 23. 10. Malování na sklo — pro dospělé nabídka kurzu drátování (podle zájmu)
- 30. 10. Práce s kůží, výroba vlastních obrázků, šperků
- 6. 11. Sádra a novinová drť, sádrové kachle, nové květináče a vázy
- 13. 11. Modurit a terakota — samotvrdnoucí materiál
- 20. 11. Suchá vazba — výzdoba interiérů
- 27. 11. Adventní věnce, svícny — příprava Vánoc
- 4. 12. Malování na hedvábí
- 11. 12. Vánoční ozdoby, zvonečky, řetězy, stužky, slavnostní tabule...
- 8. 1. Malování pro každého — různé malířské a kreslířské techniky (relaxace)
- 15. 1. Práce se škrabkou nití
- 22. 1. Výroba vlastních loutek

Internet do škol

Vláda na svém zasedání 10. 4. 2000 schválila Konceptci státní informační politiky ve vzdělání.

„Konceptce je návrhem na vytvoření podmínek nutných pro zabezpečení vzdělávání všech občanů k informační gramotnosti jako podmínky uplatnění ve společnosti 21. století. Úspěšná realizace cílů naznačených v Konceptci je prakticky jedinou cestou pro zvyšování kreativního potenciálu České republiky v následujícím století.“

Konceptce se věnuje dvěma základním okruhům zpřístupnění informačních a komunikačních technologií všem, kteří procházejí vzdělávací soustavou zvyšování funkční gramotnosti všech občanů

— vedle informačních a vzdělávacích center mají nezastupitelnou roli knihovny jako místa, kde jsou soustředěny nejen informace, ale i lidé schopni při vyhledávání a do jisté míry i zpracování informací kvalifikovaně poradit.

Konceptce předpokládá v materiální oblasti připojení všech škol na Internet a rovněž vybavení škol multimediální výpočetní technikou tak, aby všichni žáci získali během svých studií možnost aktivního seznámení s ICT.

Mgr. Alena Lévová, ředitelka školy

Ze života farníků

Nový kostel

To, co bylo před dvěma roky jen nesmělým snem, se stalo skutkem. Kostel sv. Mikuláše září světlými barvami pod grafitovou střechou. Křesťané to vnímají i jako pěkný příspěvek k jubilejnímu roku, ve kterém oslavují 2000 let od narození Ježíše Krista. Pro bližší informace jsme se obrátili tak jako v loňském roce na vedoucího stavebního odboru Biskupství ostravsko-opavského ing. Václava Kotásku.

V roce 2000 byla dokončena celková rekonstrukce pláště kostela dokončením druhého nátěru věže fasádní barvou, očištěním pískovcových prvků na fasádě, instalací nového kříže na věži, oplechováním římsy průčelí, vyspravením plechové krytiny věže, odstraněním starého nátěru v nutném rozsahu a novým nátěrem střech. Generálním dodavatelem celé akce byla firma WINRO z Velkých Hořtic, která se specializuje na opravy památkových objektů. Nátěry střech provedl pan Hampl z Ostravy. Rozpočet pro rok činil 262 066 Kč, z této částky bylo pokryto dotací 190 000 Kč. Střechy byly natřeny polyuretanovými barvami. Barvy na bázi umělých pryskyřic se vyznačují velikou pružností v celé ploše nátěru, což znamená, že oproti běžným syntetickým barvám oprýskávají v menší míře v místech nesoudržného starého podkladu. Cena za 1 m² materiálu činí přibližně 75 Kč. Životnost nátěru se odhaduje na 10 až 20 let podle stupně zátěže (jižní strana střechy je namáhána mnohem více než severní). Do budoucna chceme provést rekonstrukci interiéru. Tolik ze slov vedoucího stavebního odboru Biskupství ostravsko-opavského, kterému zároveň upřímně děkujeme za pozornost, kterou věnuje údržbě kulturních památek v obci Hukvaldy.

Souběžně s realizací projektu probíhaly dvě drobnější akce, nicméně důležité. Zrezivělé ručičky věžních hodin byly nahrazeny měděnými a dále byla provedena restaurace dvou dřevěných soch, které jsou umístěny ve venkovních výklencích průčelí kostela. Obě akce byly uskutečněny díky panu Josefu Čajánkovi svépomocí a s minimálními náklady.

Rychaltice jako významná místní část obce Hukvaldy tím nejen získaly, ale jako s každou novou fasádou také více prokoukly. Celkem bylo proinvestováno cca 1,7 mil. Kč. Přes zásadní finanční pomoc formou dotací od OkÚ Frýdek-Místek i obětavost farníků dosahuje v současnosti zadluženost asi 250 tis. Kč. Upřímně Pán Bůh zaplat za každý další dar.

Petr Bujnoch

Změna

V neděli 8. října 2000 byl oficiálně uveden do úřadu jako nový administrátor rychaltické farnosti s platností od 1. října 2000 P. ThMgr. Milan Šamaj. Narodil se 10. 6. 1944 ve Vysoké na Slovensku, obci, která leží na řece Kysuci blízko moravských hranic. Teologii vystudoval v Bratislavě a kněžské svěcení přijal 16. 10. 1966. Po třiceti čtyřech letech působení na různých místech Slovenska se rozhodl nabídnout své služby ostravsko-opavské diecézi. Biskup František Václav Lobkowicz souhlasil s jeho zájmem o umístění právě do farnosti Rychaltice, která zahrnuje Dolní Sklenov, Rychaltice a Hájov. Po deseti letech tak znovu ožívá rychaltická fara, jejímž posledním farářem byl salezián P. Jiří Sedláček, působící v současné době v Římě. P. Milan by chtěl hlavní pozornost věnovat upevnění rodin ve farnosti, protože ty jsou základem církve i společnosti. Dále by se chtěl věnovat mládeži, neboť v ní vidí budoucnost církve i národa. Pozdravuje také čtenáře Hukvaldského občasníku a sám chce být jeho přispěvatelem.

Při stejné příležitosti farníci zvláště srdečně poděkovali dosavadnímu administrátorovi P. ThLic. Damianu Fryszovi za jeho obětavou tříletou službu. Má velkou zásluhu na venkovní opravě kostela sv. Mikuláše i získání nového duchovního správce. O jeho oblíbě snad dobře vypovídají slova z děkovné řeči: „...mnozí jsme ho ani nevnímali jako kozlovického faráře, ale spíše jako rychaltického faráře, který bydlel v Kozlovicích“. Otče Damiane, upřímně Pán Bůh zaplať za všechno, co jste pro nás vykonal. (Pozn. P. Damian dále zůstává administrátorem ve farnosti Hukvaldy).

Petr Bujnoch

Redakce Hukvaldského občasníku se těší na to, že nový administrátor na rychaltické fare P. Milan Šamaj se stane jeho přispěvatelem. Budte vítán, ať se vám u nás líbí.

Oznámení

Dne 30. října 2000 byl zahájen prodej v knihkupectví křesťanské literatury JAKUB v Místku u kostela sv. Jakuba na Farním náměstí v čp. 57. *Jiřina Mizerová*

Minulost a přítomnost naší obce

Co nám prozradily kroniky a archivy

LÉTA ŠEDESÁTÁ A SEDMDESÁTÁ

Obec si zvykala na soužití dvou dříve samostatných vesnic. Ke spojení došlo po územní reorganizaci v červnu 1960. Ve volbách bylo zvoleno 30 poslanců, předsedou MNV se stal Josef Rožnovský, dělník Vítkovických železáren. Společný byl pouze místní národní výbor, pošta, lékař, stanice veřejné bezpečnosti. Všechny spolky zůstaly samostatné. Samostatné byly i vesnické organizace KSČ. Nepodařilo se ani spojit obě zemědělská družstva. V roce 1968 někteří rychaltičtí obča-

né usilovali o odtržení Rychaltic od Sklenova. Proběhlo několik schůzí, 21. srpen 1968 a následný rok ukončil tyto snahy včetně požadavku zrušit JZD. Téměř všichni zemědělci nakonec v družstvu zůstali.

V obecní kronice, která se od roku 1960 začala psát společně i pro Rychaltice, je družstvům věnována poměrně velká pozornost. Hned v roce 1960 se v ní píše o špatných výsledcích, plán odevzdávek byl splněn na 50%. Nebyly dokončeny kravíny, dojnice, z nichž většina byla tuberkulózních, byly ustájeny na několika místech. Velmi nízká pracovní jednotka, což byla odměna, kterou rolníci za svou práci dostávali, nemotivovala k dobré pracovní morálce, družstevníci si nízký

příjem vyrovnávali obhospodařováním záhumenků. Při polních pracích vpo- máhali brigádníci — děti a studenti ze škol, dělníci a úředníci z továren. Ke špatnému hospodaření mnohdy přispěly pokusy podle různých vzorů — v kronice je například připomínán studený odchov telat. JZD na počátku šedesátých let začala hospodařit na velkých láněch, došlo k likvidaci polních cest a mezi s alejemi ovocných stromů, hlavně švestek.

I v šedesátých letech se stavělo — byly odstraněny povodňové škody z roku 1966 a 1968, přibýly další rodinné domky. Rozrůstalo se „chatoviště“ — nejdříve nad koupalištěm, později byly rozparcelovány pozemky (400 m² na jednu chatu) nad polní cestou vanou „příčnice“. Tehdejší sklenovský kronikář se k rostoucímu počtu chatářů stavěl značně kriticky. Faktem je, že mnohé stavby nepřipomínaly chaty ani náhodou — šlo spíše o domky, které mnohdy nezapadaly do okolní krajiny. Dnes je mezi rekreačními objekty vzrostlá zeleň a celá lokalita nepůsobí již tak rušivě.

S nárůstem televizních přijímačů v domácnostech klesal zájem o kulturu vytvářenou místními občany. Po téměř sto letech zanikl Čtenářsko pěvecký kroužek, svou činnost ukončily v první polovině šedesátých let i oba odhotecké spolky. Spotřební zboží bylo nedostatkové, ledačos se pašovalo například z Polska, sháněly se bony, za něž se nakupovalo v Tuzexu, se závěstí se prohlížely katalogy západoněmeckých zásilkových domů. V rozhlasu se uváděla hudba populárních skupin, i u nás zněly písně Beatles, Rolling Stones. Ve druhé polovině šedesátých let se v knihkupectvích objevily knihy, které byly v padesátých letech na indexu. Zaveden byl pětidenní pracovní týden se 42,5 hodinami. V polovině šedesátých let se změnila liturgie katolických mší — začaly se sloužit v českém jazyce namísto latinsky.

První polovina sedmdesátých let je spojená s normalizací. Opět se přestaly vydávat některé knihy, z veřejných knihoven zmizely cestopisy Hanzelky a Zik-

munda. Z mnoha filmů natočených v šedesátých letech se staly filmy trezorové.

Také to bylo období vytváření velkých zemědělských celků. V roce 1972 došlo ke sloučení obou našich JZD, předsedou se stal Rudolf Petrovský ze Staré Vsi. Později bylo připojeno k dalším družstvům, vzniklo JZD Rozvoj se sídlem v Palkovicích, největší v okrese Frýdek–Místek. I tomu je věnováno v kronice mnoho stránek. Údaje ve druhé polovině 70. let byly čerpány ze zpravodaje — měsíčníku, který vydávalo JZD Rozvoj Palkovice. V posledním roce hospodaření našeho sloučeného JZD před jeho začleněním do velkého celku byly podle záznamů v kronice výnosy u obilovin více než dobré — téměř 4 tuny po hektaru. V té době již byli pracovníci odměňováni hodinovou mzdou — kronika uvádí její výši: řidiči 12,27 Kčs, traktoristé 11,90 Kčs, ošetřovatelky dojníc 10,88 Kčs, pracovníci v dílnách 9,84 Kčs, ostatní v rostlinné a živočišné výrobě v průměru 8 Kčs. Kronika se zmiňuje i o rekreaci zemědělců družstevníků.

Po volbách v roce 1976 došlo ke změně ve vedení obce. Začala se připravovat výstavba nové školy, po dlouhých vyjednáváních a nátlaku byly od soukromých vlastníků získány pozemky a v říjnu 1977 byl položen ke stavbě základní kámen. Na tehdejší dobu stavba pokračovala poměrně rychle, během tří let byla dokončena.

Rok 1960. Do majetku obce přechází hrad Hukvaldy, a to za 18 176 Kčs. Byl zrekonstruován místní rozhlas.

Rok 1961. Svatební obřadní síň byla zřízena v budově MNV. Komunálním službám Brušperk byly postoupeny veškeré drobné provozovny v obci — autokarosárna, autolakovna, stolařství, klempířství, autozámečnictví, krejčovská dílna, umělecká keramika, koupaliště, prádelna, pohřební služba, autodoprava a zahradnictví. Tím obec ztratila zdroj příjmů, uvádí kronika.

Rok 1962. Po rekonstrukci byl otevřen

obecní hostinec v Rychalticích, začalo se mu říkat Kulturní dům. Začalo se jezdit po nově zbudovaném nadjezdu u mostu v Rychalticích. Při tom byly zbourány tři domky na křižovatce: čp. 166 p. Bohuše Rožnovského, v němž byla obřadní síň a četnická stanice, později bylo přiděleno bytovému domu v Rychalticích, kovárna pana Kovářika a dům p. Aloise Rožnovského čp. 34 — bylo přeneseno na novostavbu pana Isidora Matuly, nyní Pavel Bernatský. Masarykův most byl zaslepen a s okresní silnicí spojen schůdky. Obec převzala ubytovnu dělníků na stavbě viaduktu. V Rychalticích byla dokončena stavba kravína a vepřína (objekty byly postaveny na pozemcích patřících kdysi k Jungovu statku, který byl majiteli odebrán již v roce 1950). Bývalá hospoda u Červenků na Hukvaldech dostala po adaptaci název restaurace Pod hradem. Skupinový vodovod byl posílen nově vybudovaným přiváděčem vody z Kružberka a o rok později byla naproti dvorskému mostu v Rychalticích postavena přečerpávací stanice. Do budovy hukvaldské fary byla přestěhována prodejna textilu — do té doby v čp. Hukvaldy 25.

Rok 1963. Rychalticemi projížděla první kosmonautka — Ruska Valentina Těreškovová.

Rok 1965. Do objektu bývalé ubytovny byly přeneseny ordinace — všeobecná, zubní i dětská. V jeho druhé polovině byly provozovny — např. Míroděv, kadeřnictví. Začal se stavět kravín v Dolním Sklenově, rovněž na soukromých pozemcích. Na většině autobusových zastávek byly postaveny plechové čekárny. Po sto letech ukončil svou činnost Čtenářsko-pevecký kroužek, kronikář píše pro nezájem mladých. Složky Národní fronty (spolky a společenské organizace) se kladně vyjádřily ke změně názvu obce na Hukvaldy. Další kroky ke změně názvu však již podniknuty nebyly.

Rok 1966. SD Jednota zahájila rekonstrukci hotelu Hukvaldy. Tím zaniklo na Hukvaldech kino. Obec postihla povodeň, při níž byly zničeny mosty a lávky

přes Ondřejnici, poškozeny obecní cesty. Ještě v témž roce začaly jejich opravy. Na domku čp. 86 byla odhalena pamětní deska Leopoldu Svitákovi, spolutvůrci automobilu. Byl uzavřen kamenolom „u Hrnčáře“, pokračoval uhelný průzkum (v Rychalticích)

Rok 1968. Při trvajících deštích se z břehů vylila Ondřejnice, voda napáchala škody, poněkud změnila řečiště v Dolním Sklenově. .

Rok 1969. Byla dokončena stavba samoobsluhy na Hukvaldech, stavěla se v akci „Z“ dva roky a byla předána SD Jednota ve Frýdku-Místku. Brzy nato zmizel domeček u poštovního úřadu, v němž byla do té doby prodejna smíšeného zboží. Nová samoobsluha dostala jeho číslo popisné 2. Na budově školy Mládeži v Rychalticích se prováděly stavební úpravy. Velký kus práce odvedli rodiče (SRPŠ, předsedou tehdy byl pan František Hřeček z Dolního Sklenova).

Rok 1970. K hukvaldské požární zbrojnici bylo přistavěno další skladiště, myslivci dokončili a otevřeli chatu u Ondřejnice v Dolním Sklenově, členové Sokola začali stavět na hřišti pod hukvaldským kopcem šatny. Tatra Koprivnice převzala Svitákovu vilu a zřídila v ní ubytovací zařízení pro prominentní hosty. Častokrát se přes vesnici přehnala auta se sirénou, která do vily vezla významnou osobnost. Z nedokončené márnice na rychaltickém hřbitově se začala budovat smuteční obřadní síň. Skončilo vaření piva v hukvaldském pivovaru, jeho prostory si pronajaly Moravské vinařské závody. Státní správa lesů převzala od Lidového spolku rybářů obhospodařování rybníků a vodních toků.

Rok 1972. Byla otevřena samoobslužná prodejna v Rychalticích na obecním pozemku u hasičské zbrojnice. Stavěla se jako samoobsluha na Hukvaldech v akci „Z“ dva roky. Bylo v ní zřízeno řeznictví, tím došlo k zavření prodejny v domě pana Laníka (dříve řeznictví pana Piskoře). Na koupališti byly dokončeny šatny a WC. Občané postavili lávku přes Ond-

řejníci za rychaltickou školou (stavební práce řídil pan ing. Josef Rožnovský). Důvodem bylo zajištění bezpečnosti dětí chodících do rychaltické školy. 12. listopadu byly v kostele sv. Mikuláše slavnostně posvěceny tři nové zvony. Slavnosti se zúčastnil P. Alois Urban, který na rychaltické faře působil do roku 1952, kdy byl zatčen. Po požáru v roce 1945 byl používán pouze jeden malý zvonek, ten byl v 60. letech nahrazen magnetofonem s nahrávkou zvonění. Zvony byly pořízeny ze sbírek věřících, byly dodány firmou Scholing Sohne z tehdejší Německé demokratické republiky (Apolda). Byl založen místní klub důchodců a vznikl národopisný kroužek píšící a taneční pod vedením paní učitelky Aleny Polochové.

Rok 1973. Obec uskutečnila rozsáhlou rekonstrukci zámeckého parku na Hukvaldech, její součástí bylo i přemístění pomníku padlým od horní brány (školní kronika se zmiňuje o rekonstrukci původního pomníku obětem 1. světové války na pomník padlým v obou válkách, byl ještě na původním místě u kostela a datum přestěhování do horní brány zámku se mi nepodařilo v kronikách zjistit) pod budovu zámku. V kronice se neuvádí, osud původního pomníku, který vytvořil příborský kameník Juráš. V Rychalticích byl postaven nový pomník padlým. Nahradil starý pomník i dřevěnou, rudou mohylku, která byla postavena na paměť 27 rudoarmějců padlých při osvobození Rychaltic. Sloučily se Osvětová beseda Hukvaldy a Osvětová beseda Rychaltice

Rok 1974. Pod hukvaldským kopcem bylo upravena točna pro autobusy a postavena „nocovna“ pro řidiče autobusů, v oboře u amfiteátru byly zřízeny WC a zabetonovány podstavce na lavičky v hledišti, postavena zídka kolem orchestrátiště. Objekt bývalého „kuřína“ si začali svazáci upravovat na klubovnu.

Rok 1977. Na Hukvaldech se konal 1. Lašský bal, který se v následujících letech stal velmi pěknou tradicí, k tanci a poslechu hrála cimbálová muzika, po mnoho let do byla cimbálová muzika souboru

Radhošť z Rožnova pod Radhoštěm. 21. října byl položen základní kámen ke stavbě nové školy v Dolním Sklenově. Slavnosti se zúčastnilo mnoho tehdejších politických veličin. Výstavba byla prováděna v rámci akce „Z“ ONV (okresní národní výbor).

Rok 1978. Na sokolském hřišti byly dobudovány tenisové kurty (po dvou letech).

Začala rekonstrukce elektrického vedení v celé obci, při níž byly dřevěné sloupy nahrazeny betonovými. Zároveň byla zadána i rekonstrukce veřejného osvětlení a místního rozhlasu. Na domku čp. 6 na Hukvaldech byla odhalena pamětní deska Leoši Janáčkoví, který v něm u „Sládečků“ několik let při svých hukvaldských návštěvách pobýval.

Rok 1979. Po desetileté rozestavenosti dokončili zahrádkáři stavbu moštárny ovoce v Dolním Sklenově. Dokončena byla i smuteční obřadní síň na hřbitově v Rychalticích.

Karla Klečková

Co prozradil vojenský kuřák

V letošním roce uvádí náš Hukvaldský občasník seriál „Co prozradily kroniky a archiv“. Autorka článku pročitá a studuje různé zdroje, aby čtenářům mohla přiblížit nejdůležitější události, které se u nás staly a které naši předkové uznali za nutné zapsat. Lidská paměť bývá krátká, vzpomínky časem vyblednou a dostanou pouze osobní a emocionální nádech. Zapsání a zdokumentování a zapsaná fakta však mají všeobecnou platnost.

Když jsme se přistěhovali do našeho domu, sdíleli jsme jej několik let s původními majiteli, manžely Caloňovými. Byli to prostí, ale svérázní lidé. Paní Caloňová měla zvláštní zvyk. Na rubovou stranu každého předmětu (pokud to šlo) napsala kdy a kde byl pořízen, za kolik, někdy

připsala nějakou poznámku. Po letech jsme při úklidu na půdě našli ve vojenském kufríku různé písemnosti a mimo jiné i několik fotografií. Jedna z nich zachycuje vesnickou slavnost na místě dnešního pomníku padlým v Rychalticích. V její pravé části je vidět kus zahrady se stodolou a stavebním materiálem a na rubu lze číst poznámku: „Rok 1935 — v maju burane“.

Když jsem se v 3. čísle letošního Hukvaldského občasníku dočetla, že v roce 1935 byla v Rychalticích zasazena Švehlova lípa, ale v kronice není zmínka kde, ihned jsem si na tu fotografii vzpomněla. To bude ono! Nový plot, velké shromáždění lidí všech věkových kategorií, hasiči ve slavnostních uniformách, mladí muži na koních, řečník a zmíněná lípa. Do kroniky bude možno vnést nový údaj a doložit ho 65 let starou fotografií.

Iva Kornetová

Kultura

ROZVOJ DECHOVÝCH HUDEB V POVODÍ ONDŘEJNICE

Po delší přestávce se další částí vracíme k článkům o dechových hudbách v našem okolí. Pro nedostatek místa jsme ji dříve nemohli zařadit.

Dechová hudba „Svaz lidových hudebníků v Čechách a na Moravě — odbočka Rychaltice“

Dechová hudba v Rychalticích po ukončení 2. světové války udržuje nadále kontinuitu své činnosti a je organizována ve Svazu lidových hudebníků v Čechách a na Moravě. Podle zachovaných legitimací v té době v ní působili tito hudebníci: Mojmir Fojtík, Oldřich Laník, Josef Mališ, Jan Muroň, Josef Návrat, Vojtěch Návrat, Antonín Polášek, Václav Rek, La-

dislav Rožnovský, Bohumil Novák, Jan Smolík, František Volný, Alois a Josef Zátopkovi. Jako výpomáhající se objevují i další hudebníci: Alois a Josef Sýkorovi, Josef Janotka, Josef Kotrc, Oldřich Busek, Kocián, Šplichal, Babinec, Leoš Rek, Ladislav Volný, Závodný, Stanislav a Oldřich Hrnčárkoví a celá řada dalších.

První veřejné vystoupení se konalo 8. května 1945 při pohřbu pana Blahety, pak 13. 5. 1945 byl koncert pro Národní výbor, kde hrálo podle záznamu 23 hudebníků. Potom to bylo Boží Tělo na Hukvaldech a v Rychalticích. 9. června 1945 vyhrávala dechová hudba v počtu 17 muzikantů svazu mládeže. Jsou zaznamenána také vyhrávání Aloisům, Josefům, doprovázení rekrutů, dechovka hraje na dožínkových slavnostech, krmáších, zábavě rekrutů i na Silvestra. hrát chodí i na různé rodinné události — svatby i pohřby. Hraje na Hukvaldech, ve Sklenovech, Rychalticích i na Hájově.

Zájem o dechovou hudbu pokračuje i v roce 1946, někteří hudebníci však odcházejí v rámci osídlování pohraniční z obce. Vznikají problémy, které se tehdy řešily nábořem mladých muzikantů do dechového orchestru. Postupně vznikají menší taneční skupiny, které z finančních důvodů nahrazují dechovku. Rychaltičtí se snaží situaci vyřešit, proto se 19. ledna 1946 schází 20 chlapců z Rychaltic, aby za pomoci již zkušených „Junáků“ ze Sklenova založili I. oddíl Junáka v Rychalticích. Za pět týdnů po založení dostali klubovnu v tehdejší rychaltic-kém dvoře, vytvořil se i oddíl dívčí. Junáci nechyběli ani při návštěvě presidenta dr. Eduarda Beneše s manželkou Hanou v červenci 1946.

Rok 1947 je zapsán jako rok „Založení kapele“. V kronice se píše: „První počátky vzniky kamarádkým chozením k Zahradníkům v Rychalticích čp. 39 v září 1946. První „junácké hraní“ bylo 5. dubna 1947 v Zámrlí u Krnálovic. Byli jsme pozváni občany z Fryčovic na smažení vaječiny. Při tom jsme zahráli ministru zahraničí Janu Masarykovi, který byl ve Frýdlantě. Občané jej zastavili a podali mu vaječiny a počastnu“.

Mladí muzikanti pilně nacvičovali pod vedením zkušeného kapelníka Františka Zahradníka. Zkoušelo se v neděli dopoledne u Zahradníků v kuchyni, před vystoupením i během týdne. Naučili se několik pochodů, později zvládli i koncertní skladby, polky, valčky, tanga a také několik nábožných písní. Vyspělejší muzikanti si mohli zahrát s dospělými v průvodech, na pohřbech, při vánoční zpívané mši a podobně.

Dne 21. 4. 1948 dochází k začlenění Junáka do Svazu československé mládeže (SČM) Rychaltice — předsedou tehdy byl Ladislav Škorvánek. Junáci i Svazáci se s nadšením zúčastňují kulturních i církevních akcí. „Na 1. máje 1948 bylo v průvodu připraveno 6 alegorických vozů, po manifestaci byla u nás májová pobožnost, které jsme se zúčastnili i s SČM“, napsal do kroniky Junáka Max Šatava.

Velkou událostí pro junáckou dechovku byl Junácký den v Rychalticích, konaný dne 19. září 1948. K jeho uspořádání došlo získáním zkušeností na Junáckém dnu v Sedlnicích, kde naši Junáci soutěžili. Převrava byla zajištěna na žebříňaku taženým koňmi. Junácká dechovka zkoušela skoro každý den. Samotný Junácký den zahájila dechovka budíčkem, potom vyhrávala v průvodu, který vyšel od mlýna pana Piskoře k pomníku padlým, kde byl za zvuku chorálu Kdo jsů boží bojovníci položen věnec. Muzika zahrála i státní hymnu při vztyčování vlajky. Odpoledne byl pak hlavní program zahájen Fanfárovým pochodem pod taktovkou hostujícího dirigenta pana Ocely z Kozlovce.

S odstupem doby je pozoruhodné, jaké nadšení v poválečném období motivovalo kulturní život v naší obci. Dechová hudba má také zásluhu na vzniku Osvětové besedy v Rychalticích, při níž se v dalším období organizovaly pravidelné přehlídky, estrády a různé společenské a kulturní akce, které nám v dnešní době velmi chybí pro navázání kontaktů při vytváření občanské společnosti.

Dechová hudba byla v té době podporována i z vyšších orgánů. V zájmu zlepšování její organizační a umělecké úrov-

ně je od 1. 11. 1950 vyslán Karel Šlosar a Vít Zahradník do kurzu pro vedoucí souboru. Od 1. 5. 1950 dochází k registraci hudebníků dechové hudby. Z dochovaných legitimací hráli v ní tyto hudebníci: Valentin Čajánek, Oldřich Hofmann, František Hrček, Rudolf Kabát, Stanislav Kabát, Josef Korneta, Oldřich Klosík, Vít Klosík, Jaroslav a Vlastimil Krestovi, Valentin Pělucha, Jaroslav Piskoř, Alois Piskoř, Leo Rožnovský, Oldřich Smolík, Maxmilián Šatava, Alois, Rudolf a Stanislav Šlosarovi, Ladislav Grufík, Stanislav Rožnovský, František a Vít Zahradníkoví, Karel Šlosar a Josef a Libor Zátokovi. Dne 15. 9. 1952 obdržela dechová hudba v Rychalticích osvědčení č. 2226 pro Františka Zahradníka, nar. 25. 12. 1902, bytem Rychaltice čp. 39 k vedení hudebního souboru Osvětové besedy v Rychalticích. Jeho zástupcem byl zvolen Karel Šlosar. Osvědčení vydal Svaz zaměstnanců umělecké a kulturní služby Praha. Podnět k registraci dal přípravný výbor, jehož členy byli Vít Zahradník, Oldřich Klosík, Rudolf Kabát, Leo Rožnovský, Josef Zátok, Jaroslav Piskoř a František Hrček.

Z dochovaných archivních dokumentů (blok č. 2226/I a II) lze zjistit, že dechová hudba v Rychalticích od 13. 1. 1951 do 19. 3. 1956, kdy zanikla a její hudebníci přešli k dechové hudbě OB Hukvaldy a k DH Fryčovice, vyhrávala na různých produkcích. Současně vzniká při Osvětové besedě v Rychalticích taneční hudba, o té si bude povídat příště.

Alois Piskoř, předseda SDH FM

Leoš Janáček a Jan Sobotík

Paní Marie Bednářková, rozená Eliášová, jejíž vzpomínání na život v domku Leoše Janáčka jste mohli číst v minulém čísle, nám zaslala vyprávění své tety Josefy Sobotíkové, dcery Jana Sobotíka, o celoživotním přátelství svého otce a Leoše

Janáčka. Paní Josefa Sobotíková, bývalá učitelka, mnozí z nás si ji pamatujeme jako knihovnici, psala kroniku Sobotíkovy rodu, a tak vznikla práce Jan Sobotík — Leoš Janáček, k níž jsou doloženy i cenné dokumenty. Spolu s paní Bednářkovou řešila problém, komu tyto vzácné písemnosti předat — Hukvaldům nebo Brnu. Zvítězil patriotismus paní Sobotíkové a práci i 12 dokladů obdržel Památník Leoše Janáčka na Hukvaldech (převzal pan Volný). Naše redakce vám přináší se svolením paní Bednářkové její opis:

Hudebního skladatele Leoše Janáčka a Jana Sobotíka spojovalo přátelství po celý život. Pekař Jan Sobotík bydlel s rodinou v Hukvaldech v domě čp. 61. Dům čp. 79 (Janáčkův dům) se nachází v blízkosti pekárny. Když se jeho majitelem stal r. 1921 Leoš Janáček, jezdil do něj pravidelně na Vánoce, Velikonoce a v létě. Zařídil si v něm pracovnu a ložnici. Samostatný pokoj s kuchyní byl určen za výměnek pro nejbližší Janáčkovu rodinu.

Po smrti bratra Františka (nar. 24. 9. 1856, † 20. 12. 1908) bydlela v domku jeho žena Marie (Máša). V roce 1921 jej prodala švagru Leošovi a odstěhovala se z Hukvald do Německa (Glewitz v Pruském Slezsku). Sestra Josefa (nar. 19. 3. 1842) — provdaná Dohnalová — žila ve výměnku do své smrti. Pečovala o Leoše za jeho pobytů na Hukvaldech a přežila bratra o tři roky. Zemřela 14. 3. 1931 v 89 letech.

Bratr Josef (nar. 22. 8. 1858, žena Anna, syn Jiří) se vrátil z Ukrajiny v r. 1924 do Ostravy, kde pracoval v koksovně Terezii. Za Leošův dar 22 tisíc si zakoupil v r. 1925 hospodářství v Krásnu u Rožnova pod Radhoštěm. Po třech letech neúspěšného hospodaření (neúroda, dva požáry, nemoc, pokročilý věk) byl přinucen zadlužený majetek prodat. Nezabránily tomu ani další peněžité Leošovy dary a po roce 1928 i peněžité příspěvky paní Zdenky Janáčkové. Po smrti svého muže vrátila se Anna a chlapcem zpět do Ruska.

Jan Sobotík byl s Leošem Janáčkem v neustálém styku nejen na Hukvaldech, ale i za častých návštěv v Brně. Pečoval obětavě o Mistrovo hukvaldské hospo-

dářství. Janáček mu pronajal pozemek u domku se slovy: „Tak vám to pole pronajmu — dáte mi ročně čtyřicet korun, ale tři řádky na brambory mi musíte každý rok nechat, abych měl ze svého pole také svoje brambory, když přijedu z Brna k sestře“.

K majetku na Hukvaldech přikoupil Janáček od rolníků Adolfa Jalůvky (10. 5. 1924) a Emila Holuba (21. 4. 1925) z Dolního Sklenova jejich lesní parcely. „Svůj“ les si neobyčejně oblíbil a pečlivě se o něj staral. Často vystupoval po upraveném chodníčku až na vrchol Babí hůry, odkud byla krásná vyhlídka do kraje, který tak miloval. Za celoživotní lásku k rodnému místu, za zájem o pomoc při zvelebování obce, také přátelským vztahem k občanům, si Mistr získal na Hukvaldech vážnost a lásku. Vděčná obec jej jmenovala čestným občanem Hukvald.

V roce 1925 o prázdninách postihla manžely Sobotíkovy bolestná rána — zemřel jim syn Jan, student reálného gymnázia v Příkoře, který „...opravňoval svým nadáním a pílí k velkým nadějím“ (slova ředitele Jos. Káral ve výroční zprávě ústavu). Leoš Janáček projevil rodičům v dopise účast nad jejich zármutkem — sám také velmi těžce prožíval ztrátu milované dcery Olgy a syna Vladimíra.

Na jaře 1928 dal Janáček vybudovat nad studenými pokoji v přízemí pod dohledem Jana Sobotíka další místnost a pomýšlel na odpočinek s trvalým bydlením ve svém domě. Nacházel tu ve vlastním prostředí klid a pohodu pro svou tvůrčí činnost.

Za pobytu na Hukvaldech 8. srpna 1928 Leoš Janáček onemocněl. Přivolaný místní lékař Dr. Franta zjistil zánět středního ucha a chřipku. Spolu s Dr. Hradečným z Místku doporučili léčení v nemocnici. Jan Sobotík chtěl podat o nemoci zprávu paní Zdeňce do Brna. Leoš Janáček nesehlasil, byl přesvědčen, že se z nemocnice brzy vrátí na Hukvaldy zdrav. Mistr zemřel 12. srpna v Kleinově sanatoriu v Ostravě. Za obec Hukvaldy se rozloučil se slavným rodákem a svým dlouholetým přítelem na brněnském hřbitově starosta

Sobotík 15. srpna 1928. Pohřbu se zúčastnil také Danie Muller z Francie, autor knihy „Janáček“. V listopadu obdržel Jan Sobotík prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí Československé republiky tuto knihu — dar autora — v upomínku na procítěné rozloučení nad Mistrovým hrobem. Volný překlad věnování (přeložila Josefa Sobotíková) zní: „Panu starostovi malé moravské obce, které Leoš Janáček dovedl dát tak živou krásu, v upomínku na dojemné rozloučení, pronesené nad Mistrovým hrobem dne 15. srpna 1928. S úctou autor knihy Danie Muller.“

V závěti z roku 1927 odkázal Leoš Janáček svůj hukvaldský majetek rodné obci. Jeho přání, aby se v domku zachoval jeho byt v původním stavu, se plní a dodržuje dodnes. Paní Zdeňka Janáčková požádala v Brně starostu Sobotíka, aby dohlížel v Hukvaldech na dodržování odkazu Mistra a pečoval o jeho památku. Daný slib plnil Jan Sobotík s láskou a pietou. Až do své smrti v roce 1961 sledoval vzrůstající zájem veřejnosti o slavného hudebního skladatele, ochotně poskytoval své vzpomínky a zážitky spojené s Leošem Janáčkem nejen redaktorům časopisů a odborníkům z hudebního světa, ale také běžným zvědavým zájemcům o osobní život Mistra.

Pro úplnost uvádíme i cenné památky na Leoše Janáčka i jeho rodinu, které Sobotíkovi opatrovali, a které byly předány Památníku: jsou to dopisy paní Marie Janáčkové (9. 2. 1939, 7. 3. 1942), opis dopisu Leoše Janáčka bratru Josefovi (27. 2. 1924), dopis Leoše Janáčka obecní radě Hukvad (15. 2. 1925), soustrastný dopis Leoše Janáčka Janu Sobotíkovi (1. 8. 1925), dopis Josefa Janáčka bratru Leoši (13. 8. 1925), opis závěti Mistra (22. 6. 1927), odevzdací listina okresního civilního soudu Brno—město (2. 3. 1932), Ministerstvo zahraničních věcí Československé republiky posílá dar D. Mullera starostovi Sobotíkovi (24. 11. 1930), Danie Muller: „Janáček“ — kniha s věnováním, dopis dr. Vladimíra Helferta Janu Sobotíkovi (21. 12. 1938)

Skončila sezona na hradě Hukvaldy

Od letošní ho roku je na hukvaldském hradě nový kastelán pan Petr Řezáč. Hrad byl v pronájmu Fondu Janáčkovy Hukvaldy. Ten byl hlavním pořadatelem akcí, které se během letní sezony na hradě uskutečnily. O mnohých, hlavně těch, které byly součástí VII. ročníku Janáčkovy Hukvaldy, jsme vás informovali v předchozích číslech. Dost jich bylo nových. Za zmínku stojí třeba setkání s duchy po dvě zářijové soboty. To hrad zažil doslova invazí návštěvníků, nevidaným jevem byla fronta před vstupem. Bály se nejen děti. Autorkou nepochybně zajímavého duchařského nápadu byla prý průvodkyně slečna Monika, která ho také se svými kamarády zrealizovala. Zájem byl i o „Bubnování na hradě“ a Šivou čajovou bavičku. Zájemce přitáhly řezbářské práce známých i méně známých řezbářů, které byly vystavovány v hradní kapli sv. Ondřeje.

Akce na hradě měly i ohlas v regionálním tisku — čtenáři si mohli přečíst pozvání na víkendové programy a také články o tom, co se o víkendu na hradě dělo. Velkým lákadlem pro zájemce o návštěvu hradu byly i kulisy, které tam po sezónu ponechali tvůrci ruského filmu Je těžké být Bohem. Povídá se, že v příštím roce tam zase budou.

A to, že návštěvníci ani pozdě večer nežíznili a nehladověli, jistě též přispělo k tomu, že letošní léto na hukvaldském hradě bylo bezpochyby vydařené.

Redakce

Pět let uplynulo od otevření nové obecní knihovny

Službu našim spoluobčanům v oblasti kultury poskytovaly na území naší obce do 30. června 1995 dvě obecní knihovny — v Rychalticích v prostorách bývalé školy Mládeži, na Hukvaldech v přízemí obecního úřadu. Po zavedení plynového topení v Základní škole Leoše Janáčka se uvolnily prostory bývalé uhelný. Tehdejší vedení obce spolu se zastupitelstvem tuto nevyužitou část školy zrekonstruovalo a našim spoluobčanům — zájemcům o četbu — tak byla poskytnuta možnost kulturně se vyžívat ve vkusně a hlavně účelně vybavených místnostech nové knihovny. Po sloučení obou dosavadních knihoven, které do té doby řídila městská knihovna v Brušperku, se naše nově umístěná knihovna osamostatnila. 17. září byl provoz v nové knihovně zahájen. Obavy z toho, že návštěvnost a počet čtenářů klesne, se nenaplnily. Do sloučení obě knihovny evidovaly 235 čtenářů, z toho 117 mládeže. Za uplynulé pětileté období se počet registrovaných čtenářů naopak zvýšil. Ke dni 15. 10. 2000 čítá: dospělí 235 (z toho v roce 2000 přírůstek 8) mládež 15 — 18 let 69 (z toho v roce 2000 přírůstek 3) mládež do 15 let 116 (z toho v roce 2000 přírůstek 18).

Celkem registrováno 420 čtenářů, z toho mládež 185. Právě nárůst z řad mladých je velmi potěšující. Svou úlohu zde sehrává skutečnost, že děti základní školy mají možnost se v knihovně zastavit cestou ze školy. Také studenti a ostatní mladí lidé jsou častými návštěvníky. V rámci možností jim poskytují informace a rady při hledání doporučené četby. Ta je vyčleněna v samostatných regálech, což studentům i žákům naší školy pomáhá. V pozadí nezůstává ani naučná literatura — hlavně z oblasti historie, že života zvířat, botaniky, astronomie a další. Přitahuje nejen dospělé čtenáře, ale i děti.

K datu 15. 10. 2000 se vztahují i další uvedené čísla:

1. Za uplynulých 5 let navštívilo knihovnu 9 389 čtenářů.

2. Vypůjčeno bylo celkem 32 204 knih včetně periodik.

3. Na zakoupení nových knih uvolnila obec 78 438,50 Kč.

4. Dobrovolný příspěvek na provoz knihovny činí 13 859,10 Kč.

5. V letošním roce byl zahájen provoz internetu, a to od 18. ledna, jeho využití je následující:

leden a únor	23 občanů	720 Kč
březen	18 občanů	690 Kč
duben	13 občanů	490 Kč
květen	13 občanů	470 Kč
červen	10 občanů	400 Kč
červenec	20 občanů	850 Kč
srpen	26 občanů	760 Kč
září	9 občanů	300 Kč (nemoc knihovnice)
říjen	4 občanů	170 Kč
celkem	136 občanů	4850 Kč

Internet je využíván hlavně žáky základní školy a studenty. Doba jeho užívání ve dvou dnech v týdnu se jeví jako dostačující. Finanční částka za provoz je odváděna spolu s doklady pravidelně vždy v pátek obecnímu úřadu.

V závěru těchto informací chci poděkovat jménem čtenářů panu starostovi a zastupitelstvu za spolupráci, podporu a poskytování všech prostředků, které umožňují klidný a nerušený chod tohoto kulturního zařízení na Hukvaldech. V neposlední řadě všem spoluobčanům, kteří knihovně věnovali hodnotné knihy. V měsíci září obohatily knižní fond knihy darované paní Marcelou Zbořilovou z Dolního Sklenova. Mnoho z nich poslouží studentům. Paní Marie Strakošová z Hukvald přispěla knihovně sérií hodnotných a zcela nových časopisů ELLE a Kosmopolitan.

A úplně na závěr se obracím na všechny, kteří máte v knihách zálibu: „Přijďte mezi nás!“

Svatava Hrabovská, knihovnice

Víte, že ?

Naši jubilanti

Od 1. července letošního roku platí zákon o ochraně osobních dat a zveřejňováním životních jubileí bez svolení jubilanta bychom se dopouštěli jeho porušování. Proto od toho čísla již bohužel není uvedena rubrika Naši jubilanti. Redakční rada uvažovala o zavedení Společenské rubriky, do níž byste nám zaslali vaše žádosti o zveřejnění blahopřání vašim blízkým. Mezi oslavenci by mohli být i manželské dvojice, které dočkaly zlaté svatby. Pokud budete mít o blahopřání prostřednictvím našeho občasníku zájem, posílejte nám je. Přání by neměla být příliš dlouhá a z nedostatku místa bychom ani nemohli uveřejňovat fotografie.

Redakce

Hukvaldské KALENDÁRIUM

Redakce váhala, zda má pokračovat v uveřejňování kalendária, které by svým způsobem mohlo též být v rozporu s novým zákonem o uveřejňování osobních dat. Nakonec došla k závěru, že se jedná vesměs o data z dávnější doby, proto uveřejníme kalendárium i za zbývajících měsíců.

13. září 1943 zemřel pan **Čeněk Rožnovský** majitel pily v Rychalticích, byl také rychaltickým starostou. Zvolen byl v roce 1910 a funkci zastával po celé válečné období.

4. října 1900 se narodila paní **Marie Kozová** z Rychaltic. Několik let zastávala funkci hrobnice na rychaltickém hřbitově. Poslední dny svého života strávila v domově důchodců.

8. října 1922 zemřel akademický malíř **Jan Václav Sládek**, pohřben je na hukvaldském hřbitově.

8. října 1899 zemřel na Hukvaldech obvodní lékař **František Mikel**

8. října 1897 se narodil pan **František Franke**, předseda MNV v letech 1949 — 1957, divadelní ochotník, zakladatel divadelního spolku Janáček v roce 1946

Údaje pro kalendárium jsou čerpány z evidence obyvatel, ty starší z matrik. Nařízení o vedení matrik vydala římskokatolická církev a způsob se řídil tzv. Římským rituálem. Nejedna z matrik vedených před vydáním dekretu císaře Ferdinanda II. v roce 1624, kterým byli ze země vykázáni všichni nekatoličtí kněží, začínala jako matrika protestantská, v zápisech však v nich bylo pokračováno i katolickými kněžími, protože knihy byly velmi drahé. Matriky byly tehdy jen pro soukromé účely církve. Stát začal do vedení matrik zasahovat až koncem vlády Marie Terezie v 70. letech 18. století. Tehdy císařovna zakázala psát příjmení po chalupě a jména nemanželských otců, pokud ten neuznal dítě za vlastní. Teprve tenkrát se vytvořila neměnná příjmení, jak je známe dnes. Do té doby bylo příjmení v podstatě přízviskem a stávalo se, že nová rodina převzala jméno svých předchůdců na chalupě. Roku 1770 se na území rakouské monarchie začalo používat číslování domů, s ním souviselo i nařízení, že duchovní byli povinni zasílat krajským hejtmanům výkazy ze všech druhů matrik s odkazy na domovní čísla. Nástupce Marie Terezie císař Josef II. vydal císařský dekret, kterým prohlásil matriky za veřejné knihy, zápis do nich byl povinný. Od roku 1784 se musely důsledně vést tři oddělené knihy — křtů, sňatků a pohřbů. Byly upřesněny povinné rubriky zavedené v roce 1771. Stát nad matrikami vykonával dozor. V roce 1949 byly matriky zcela převedeny na stát a vést je začaly pověřené národní výbory. Od roku 1952 byly staré matriky vedené do roku 1870 postupně předávány do dnešních státních oblastních archivů, mladší matriky jsou na dnešních obecních úřadech, které vedou matriční agendu.

Až tolerančním patentem z roku 1781 císař Josef II. toleroval (povolil) dvě evangelická náboženství — augšpurské (luteráni) a helvétské (kalvíni). Matriky sice oficiálně vést nemohli, brzy po vydání patentu se začínají objevovat. Aby zápis byl právně platný, museli být jinověrci zapsáni do katolické, veřejnoprávní matriky. Oprávnění k vedení matrik získaly evangelické církve až v roce 1829, právní moc až v roce 1849. Ke zrovnoprávnění náboženství došlo až v roce 1861. Jediní jinověrci, kteří byli a území českých zemí trpěli, byli Židé. Rabinátům bylo nařízeno vést matriky narozených chlapců již od roku 1766, pro dívky až od roku 1783. O rok později byla pro rabináty zavedena povinnost vést zápisy o sňatcích, narozeních i úmrtích. Za veřejné knihy byly uznány až v roce 1788. Dnes jsou židovské matriky uloženy ve Státním ústředním archivu v Praze. Od roku 1870 byly u okresních úřadů vedeny i civilní matriky, do nichž byly povinně zapisováni ti, kteří nebyli příslušníky některé státem uznávané církve a osoby bez vyznání. Těch byl však velmi malý počet. V Sudech se podle říšského zákoníku vedly v letech 1939 až 1945 matriky u občanských úřadů.

Pro zápisy v matrikách se užívala čeština, němčina a latina, vyskytují se i zápisy dvojjazyčné. Staré knihy narození uvádějí datum narození a křtu, manželský či nemanželský původ (ten hrál v minulosti velkou roli a nemanželské děti byly mnohdy v opovržení), údaje o rodičích i prarodičích včetně jejich povolání, jméno porodní báby. Poměrně stručné byly zápisy v knihách úmrtí, zajímavé jsou tehdejší názvy nemocí, v dávné minulosti byly zapisovány i popravky.

Bez dokladů vydávaných na základě matričních zápisů nelze uskutečnit řadu jiných právních úkonů, proto jsou matriky již tak dlouho pokládány za důležité dokumenty.

(Zpracováno podle článku PhDr. Vladimíry Hradečné z Oblastního archivu v Praze uveřejněného ve 42. čísle týdeníku Veřejná správa).

Karla Klečková

Naše rady

Evropská unie a my

ZIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Země Evropské unie se společnou politikou ve prospěch životního prostředí zabývají více než třicet let a do dnešního dne např. legislativa k ochraně životního prostředí představuje asi 300 právních aktů — směrnic, rozhodnutí a nařízení. K nim patří i velký počet dalších sdělení orgánů EU souvisejících s touto politikou EU. Rozsah legislativních dokumentů, s nimiž musí harmonizovat ve právní a administrativní systémy země kandidující na vstup do EU je sice poněkud menší, asi 70 směrnic a 21 nařízení, ale stále jde pouze o základní krok celého procesu. Následovat musí vytvoření podmínek k realizaci právní normy a její vynucování kontrolami a postihy. Až zavedením všech částí procesu lze dosáhnout měřitelného úspěchu ve snaze o přiblížení našich zemí EU v oblasti životního prostředí.

Přes významný náskok v legislativě i v praktickém zavádění těchto norem do života nemohou ani země EU konstatovat výrazné úspěchy ve zlepšování této oblasti. Evropská agentura životního prostředí ve zprávě „Životní prostředí na přelomu století“, kterou vydala v závěru roku 1999, sice zdůrazňuje drobné, rychle rostoucí a přibývající signály pozitivních změn, celkově však varuje před pokračujícím rozvojem některých ekonomických sektorů s velmi negativními dopady na životní prostředí. V hodnocení vývoje posledních 5—10 let je s potěšením konstatováno významné snížení emisí a snížení vypouštění fosforu do řek. Naopak další nárůst hrozí u emisí skleníkových plynů, vypouštění chemikálií a produkci odpadu. Dosud nevypočítatelným ohrožením je možná klimatická změna. I když v zemích EU celkově klesá počet oblastí s velice vysokými koncentracemi znečišťujících látek a neúnosnými dopady na životní prostředí, je nemé-

ně nebezpečně narůstající zabírání méně poškozených území pro produkci energie, dopravu, průmysl a dodávku vody. Životnímu prostředí nakloněná politika států EU sice v osmdesátých letech vyvolala pokles spotřeby energie i materiálu, ale tento trend nevytrval až do let devadesátých. Dnes je jednoznačné, že činnost na ochranu životního prostředí musí být mnohem důsledněji začleněna do ekonomických opatření. Země kromě jiných opatření, snižují subvence, které v konečném důsledku životní prostředí poškozují. Jde především o subvencované zemědělství, průmysl, energetiku, jejichž rozvoj znamená stále vyšší spotřebaování přírodních zdrojů, stále větší znečištění životního prostředí než dosud.

Pro potřebný tlak na změnu jednání veřejnosti směrem k optimalizaci rozvoje výroby i nárůstu spotřeby je nezbytný kvalitní informační systém. Politická i legislativní aktivita zemí EU v posledních deseti letech i v tomto ohledu vyvolala rostoucí uvědomění. Je znám aktivní odpor veřejnosti k jaderné energetice, který dnes zaznamenáváme i v reakci na českou jadernou energetiku, přesněji na kvalitu bezpečnostních systémů našich jaderných elektráren. EU důrazně požaduje zvyšování bezpečnosti jaderné energetiky v zemích střední a východní Evropy a na území bývalého Sovětského svazu na úroveň dosaženou v zemích EU, případně uzavření méně bezpečných reaktorů. Česká republika je připravena vytvořit podmínky po zavedení právních předpisů EU v jaderné energetice, zajistit maximální bezpečnost elektrárny Temelín, modernizovat Dukovany a řešit bezpečné uložení jaderného odpadu.

Současná situace v ČR je z hlediska skutečného stavu životního prostředí i uplatňování právních předpisů, které odpovídají nárokům EU, hluboko pod evropským standardem. Přitom přibližování úrovně ochrany životního prostředí západní Evropě je především v zájmu občanů naší republiky, v zájmu zvyšování kvality života nás všech. Posílení ochrany životního prostředí je oblastí, kde bude

zapotřebí největší objem investic, která vyžaduje náročný proces legislativní. Konstatovali jsme, že ochrana životního prostředí je v EU zakotvena ve více než 300 právních normách, z nichž pouze 60 až 70 % má odpovídající normu v legislativě ČR. To znamená, že do konce roku 2002 musí být přijato 16 nových zákonů nebo zásadních novel zákonů platných, musí být vydán značný počet vládních nařízení a vyhlášek a musí být ratifikováno asi 25 mezinárodních smluv. Převzetí evropské legislativy k životnímu prostředí vyvolá velké investiční nároky. V posledních pěti letech činí náklady státního rozpočtu na ochranu životního prostředí 30—50 mld. Kč ročně. Vládní dohad celkové sumy investičních a provozních nákladů, které bude nutno vynaložit na splnění podmínek pro vstup do EU, činí pro soukromou sféru, obce i stát jako vlastníky nebo provozovatele přibližně 240 mld. Kč. Největší objem těchto prostředků spotřebuje čištění komunálních a odpadních vod, výstavba zařízení pro zásobování pitnou vodou, pro zneškodňování odpadů a pro zlepšení kvality ovzduší. Finanční pomoc EU pokrývá asi 5 % investičních nákladů kandidátských zemí, a to prostřednictvím fondů ISPA (pro ČR je odhad na období 2000—2006 asi 10 miliard Kč), případně v rámci programu LIFE III, do kterého se má ČR možnost zapojit. K zajištění požadavků v oblasti životního prostředí spojených se vstupem do EU bude nutno posílit tuto oblast i personálně. Ministerstvo životního prostředí předpokládá celkový nárůst o 1403 pracovníků do roku 2003. Z toho se dnešních 2000 pracovníků, kteří zajišťují agendu životního prostředí na MŽP a jeho územních odborech, na okresních, městských a obecních úradech, posílí v období 2000—2003 o 665 pracovníků a inspekce životního prostředí z dnešních 450 naroste o 341 výhradně terénních pracovníků. I v případě, že se podaří legislativně, ekonomicky i organizačně zvládnout základní cíle zkvalitňování životního prostředí a přiblížit je k úrovni EU, nebude ČR k referenčnímu datu vstupu 1. 1. 2003

splňovat podmínky v mnoha oblastech a musí žádat EU o poskytnutí přechodných období. Ve sledované oblasti jaderné bezpečnosti a radiační ochrany bude podle vládního vyjádření ČR schopna všem závazkům dostát. Naproti tomu pro řešení recyklace obalů a jejich opětovného použití požaduje ČR výjimku do roku 2005, stejně jako znečištění vod dusičnany ze zemědělských zdrojů a zajištění požadované kvality vody určené k lidské spotřebě. Čištění komunálních odpadních vod bude požadováno odsunout na roky 2008—2010, uplatnění programu integrované prevence a omezování znečištění k roku 2012 a zabránění vypouštění nebezpečných látek do vody dosud nebyl termín, o který bude ČR žádat, stanoven.

ing. Josef Jalůvka, poslanec PS PČR

Decentralizace státní správy v EU

Vyhlášení termínu voleb do krajských zastupitelstev je dalším projevem praktické realizace změny veřejné správy v ČR. Nové územní členění našeho státu je odezva na jeden ze dvou nejprogressivnějších vývojových proudů na soudobé evropské politické scéně — integraci a regionalizaci. Oba procesy jsou produkty rozšiřování EU a její strategie, kterou představuje právě „Evropa regionů“.

Do poloviny osmdesátých let byla většina evropských států silně centralizována, ale postupně u většiny členských zemí dochází ke strukturálním reformám státní správy, které doprovází i změny územněsprávního členění. Právě regiony začíná Evropská unie preferovat jako komunikační a kooperační jednotku. Instituční podporou evropských regionů je Výbor regionů, který zastupuje zájmy regionálních a komunálních správ a usnadňuje jejich spolupráci. Ve spojené Evropě platí jednotný statistický systém klasifikace regionů a krajů (NUTS), na kterém je regionální politika EU založe-

na. Cílem je vytvořit systém územních jednotek, které budou mezi sebou porovnatelné. Členské státy jsou rozčleněny podle systému NUTS na teritoriálně-administrativní jednotky, které jsou uspořádány v klesající hierarchii. NUTS I jsou největší celky, ty jsou dále děleny na NUTS II, III a IV. Nové české kraje nebyly stanoveny s přihlédnutím k této evropské praxi. S výjimkou Pražského a Ostravského kraje, které svou velikostí odpovídají NUTS II, jsou příliš malé na to, aby mohly přímo čerpat finance z regionálních fondů EU. Proto se budou pro potřebu komunikace s EU slučovat do větších regionů a takových bude na území ČR osm.

Cílem regionální politiky EU je snižovat rozdíly mezi úrovní rozvoje jednotlivých regionů EU, zmírňovat zaostalost regionů, které jsou v nejméně výhodné situaci a napomáhat vytvoření ekonomické a sociální rovnováhy mezi jednotlivými regiony a státy. Finančně je hned za oblastí zemědělství tato oblast v EU podporována nejtědřejší, a to kombinací dotací a půjček. Nástroji této pomoci jsou strukturální fondy a fond kohezní. Podporova-

nými oblastmi v minulých pěti letech byly : investiční podpora průmyslu, především malých a středních podniků, výzkum, vývoj výstavba technologických parků, oživení opuštěných průmyslových oblastí atd. Rozvíjena byla rovněž infrastruktura, podporována ochrana životního prostředí a rozvoj lidských zdrojů — tedy zlepšování školských a vzdělávacích systémů, předcházení nezaměstnanosti apod.

Spolu se změnou územního členění je součástí reformy veřejné správy i změna postavení státních úředníků. V řadě zemí EU existují samostatná ministerstva pro státní službu. Na rozdíl od ČR nejsou v EU platy úřední výrazně nižší než v privátních firmách. Naopak úředníci evropských zemí snadněji získávají hypotéku, bankovní úvěr, mají delší dovolenou, nejrůznější pojistky, slušnou penzi. To vše je výraznou motivací a získat místo ve státní službě není ani pro odborníky snadné. Nejprve musí složit velmi přísné zkoušky, následuje několikaletá zkušební doba a teprve potom mohou získat zajištěné postavení se slušným příjmem.

Josef Jalůvka, poslanec PS PČR

inzerce

KLAPO
stavebniny Brušperk

Fryčovická ulice 943
BRUŠPERK
tel.: 0658 / 666 022
fax: 0658 / 666 204

- Široký výběr stavebních materiálů
- Kompletní sortiment
sádkokartonových desek a doplňků
- Tepelné izolace **ROCKWOOL**

Sleva s ceníku výrobce 10 %!

Betonárna Paskov

Zahradní ul. (u Biocelu)
Kámen Zbraslav, s.r.o.

ŠIROKÝ SORTIMENT KVALITNÍCH BETONŮ A KAMENIVA

Zajišťujeme i dopravu a čerpadla betonu. Provoz i v zimním období bez příplatků. Při platbě v hotovosti a větších odběrech zajímavé slevy!

Informace:

tel. 0658/67 14 58, 67 16 82,
fax 0658/67 16 81,
dispečink tel. 0658/67 14 03

PLYNOSERVIS prohlídky, opravy, čištění, dopravy do 24 hodin

Značkový servis

kotlů, sporáků, bojlerů: Atomas,
Ariston, Baxi, Dakon, Destila, Fais,
Feroli, Junkers, Radiant, MCN,
Nord-Gas, Oceán, Odra, Termona,
Karma, Proterm, Wiadrus

Nezapomeňte na pravidelné čištění a kontroly.

Jiří Kovalský Veřovice,

tel. 0603 81 68 47

Plachty a plachtoviny různých typů

krycí plachty různých gramáží,
plachty na bazény, fóliovníky dle
přání zákazníka, protiprúvanové
zábrany, dělicí zábrany pro svářeče,
nepromokavá celtovina, nehořlavá
celtovina, plachty na přívěsné
vozíky.

Hotové výrobky, metráž, zakázková výroba.

Přímý prodej, zásilková služba
a dále nabízíme:

nábytkářský sololit

2745×1700×3,2 mm nebo
2440×2140×3,2 mm,

plastovou zatravnovací dlažbu.

Arnak, s.r.o., Slovenská I a, 702 00
Ostrava-Přívoz, tel. 069 613 33 00,
bezplatná linka 0800 14 87 56

Nepřehlédněte

Vážení čtenáři.

Uzávěrka příštího čísla Hukvaldského občasníku bude 12. prosince 2000. To proto, abyste mohli Občasník dostat již před vánočními svátky. Do té doby nám, prosím, zasílejte své příspěvky i dotazy. Můžete je předat kterékoliv člence redakční rady.

Redakční rada